МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Навчально-науковий педагогічний інститут імені В.О.Сухомлинського
Кафедра історії

Код РНПД _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з НПР
_____ Слободян С.О.
_____ 202__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Основи державознавства

FUNDAMENTALS OF STATE STUDIES

рівень вищої освіти _____перший (бакалаврський)_____

тип дисципліни _____вибіркова_____

мова викладання _____українська_____

Миколаїв – 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи державознавства**» скерована на підготовку фахівців усіх галузей знань усіх спеціальностей.
«3» жовтня 2025 року – 18 с.

Розробник: **Нефьодов Дмитро Валерійович**, доктор історичних наук, доцент кафедри історії _____

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «**Основи державознавства**» розглянуто на засіданні кафедри історії.
Протокол № 4 від «07» жовтня 2025 року
В.о. зав. кафедри історії
Доктор історичних наук, професор _____ Надія РИЖЕВА

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «**Основи державознавства**» розглянуто Навчально-методичною комісією ННПІ імені В. О. Сухомлинського.
Протокол № 1 від «14» жовтня 2025 року
Голова:
Кандидат історичних наук, доцент _____ Людмила ХРЯЩЕВСЬКА

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «**Основи державознавства**» погоджено з навчальним відділом НУК імені адмірала Макарова
Начальник відділу – _____ Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «**Основи державознавства**» затверджено Навчально-методичною радою НУК імені адмірала Макарова.
Протокол № 8 від «29» жовтня 2025 року.

Голова НМР НУК _____ Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025
© Нефьодов Д.В., 2025

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 6
3. Передумови для вивчення дисципліни 6
4. Очікувані результати навчання 6
5. Програма навчальної дисципліни 6
6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методи їхнього демонстрування 12
7. Форми поточного та підсумкового контролю 13
8. Критерії оцінювання результатів навчання 16
9. Засоби навчання 17
10. Рекомендовані джерела інформації 17

ВСТУП

Анотація

Вивчення навчальної дисципліни «Основи державознавства» спрямоване на формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про державу як політико-правовий інститут, її сутність, функції, форми правління та державного устрою, а також про основні закономірності становлення та розвитку державності. Курс покликаний забезпечити розуміння природи державної влади, її організації та механізмів реалізації в умовах демократичного суспільства, а також ролі держави у забезпеченні прав і свобод людини та громадянина.

Дисципліна розкриває понятійно-категоріальний апарат державознавства, охоплює основні теорії походження держави, типологію державних систем, взаємозв'язок держави з громадянським суспільством і правом, особливості функціонування органів державної влади в Україні. Значна увага приділяється аналізу сучасних тенденцій розвитку державного управління, реформ децентралізації, процесів європейської інтеграції та становлення правової, соціальної держави.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів знань про основи організації та функціонування держави, розвиток навичок аналітичного мислення щодо державних і правових процесів, здатності орієнтуватися в сучасних політико-правових реаліях. Курс є базовим для подальшого вивчення правознавчих, управлінських і суспільно-гуманітарних дисциплін.

Ключові слова: держава, влада, суверенітет, демократія, управління, правова держава, громадянське суспільство, законність.

Abstract

The study of the academic discipline "Fundamentals of State Studies" is aimed at developing in students a systematic understanding of the state as a political and legal institution — its essence, functions, forms of government and state structure, as well as the key principles of state formation and development. The course is designed to provide comprehension of the nature of state power, its organization and mechanisms of implementation in a democratic society, and the role of the state in ensuring human and civil rights and freedoms.

The discipline introduces the conceptual and categorical framework of state studies, examines the main theories of the origin of the state, typologies of state systems, and the relationship between the state, civil society, and law. It also explores the functioning of state authorities in Ukraine, contemporary trends in public administration, decentralization reforms, European integration processes, and the development of a legal and social state.

The main purpose of the course is to form in students knowledge of the fundamental principles of the organization and functioning of the state, to develop analytical skills for understanding political and legal processes, and to foster the ability to navigate within the realities of modern governance and law. The discipline serves as a foundation for further study of legal, administrative, and social sciences.

Keywords: state, power, sovereignty, democracy, governance, rule of law, civil society, legality.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Усі галузі знань</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 5</td><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Електронний адрес РПНД на сайті Університету

Індивідуальне науково-дослідне завдання
–

Загальна кількість годин – 150</td><td rowspan="9">Усі спеціальності</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>6-й</td><td>6-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td>20 год.</td><td>8 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>8 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>0 год.</td><td>0 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4;

самостійної роботи студента – 6</td><td rowspan="5">Освітній рівень:
перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>100 год.</td><td>134 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: 0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: усна</td></tr>
</table>

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів знань про основи організації та функціонування держави, розвиток навичок аналітичного мислення щодо державних і правових процесів, здатності орієнтуватися в сучасних політико-правових реаліях. Курс є базовим для подальшого вивчення правознавчих, управлінських і суспільно-гуманітарних дисциплін.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумов для вивчення дисципліни немає.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни не передбачає формування та розвиток у студентів програмних результатів навчання через належність дисципліни до категорії вибіркових. Під час опанування матеріалами курсу студенти матимуть можливість оволодіти такими компетенціями:

- здатність пояснювати сутність, ознаки та функції держави як політико-правового інституту;
- здатність характеризувати основні форми правління, державного устрою та політичного режиму;
- здатність аналізувати структуру та механізми здійснення державної влади, взаємодію її гілок;
- здатність висвітлювати процеси становлення і розвитку державності в Україні та світі;
- здатність оцінювати роль держави у забезпеченні прав і свобод людини та громадянина;
- здатність застосовувати категоріальний апарат державознавства для аналізу сучасних політико-правових процесів;
- здатність інтерпретувати взаємозв’язок між державою, громадянським суспільством і правовою системою.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Походження держави в історії людства. Типологія форм виникнення держави

Тема 1. Походження держави в історії людства

Вступ до предмету, методи дослідження та завдання вивчення курсу. «Основи державності». Основні риси первісного суспільства. Влада та соціальні норми первісного суспільства. Еволюція первісного суспільства. Особливості виникнення європейських держав. Особливості виникнення східних (азіатських) держав. Ознаки які відрізняють публічну владу первісного суспільства від держави. Особливості утворення держав у ХХ ст.

Історичні умови зародження держави та права. Перехід від привласнюючої до виробляючої економіки як фактор соціального поділу суспільства на верстви, поява власності. Виникнення держави та права. Ознаки держави, які відрізняють її від організації влади первісного суспільства. Ознаки норм права, їх відмінність від норм первісного суспільства.

Література [2; 3].

Тема 2. Типологія форм виникнення держави

Типові та унікальні форми виникнення держави. Нерівномірність розвитку держави у різних народів. Особливості виникнення держави у східних слов'ян.

Різноманітність поглядів на походження держави і права. Теологічна теорія. Патріархальна теорія. Договірна теорія. Психологічна теорія. Теорія насильства та інші**.**

Література [2; 3].

Змістовний модуль 2. Історія державності України

Тема 1. Історія української державності до XX ст.

Періодизація історії державності на землях України. Основні навчальні та наукові джерела історії державності на землях України. Найдавніші державні утворення на землях України. Становлення і розвиток державності у східних слов'ян. Політично-правові інститути Київської Русі (IX-XII ст.), Галицько-Волинського князівства (XII-XIV ст.).

Українська державність наприкінці XIV – у XVIII ст. (українські землі у складі Великого князівства Литовського. Становлення Запорозької Січі. Гетьманська держава Богдана Хмельницького. Ідея української державності в суспільно-політичній думці наприкінці XVIII – на початку XX ст.

Література [2; 3].

Тема 2. Історія української державності в XX ст. – XXI ст.

Державотворчі процеси у 1917-1918 рр. Українська державність в період Центральної Ради, Гетьманату, Директорії УНР, ЗУНР. Розвиток національної ідеї у міжвоєнний період. Україна в роки Другої світової війни.

Державотворчі процеси в період трансформації суспільного розвитку (1945-1991 рр.).

Розбудова незалежної України. Революція Гідності. Анексія Криму. Небесна Сотня. Збройна агресія Росії проти України. Інтегрування України в європейське і світове товариство.

Література [4].

Змістовний модуль 3. Сутність і типологія держави. Форми (устрій) держави.

Тема 1. Поняття, сутність та типологія держави

Держава як політична, структурна та територіальна організація суспільства. Вузькогрупове і загальнолюдське в державі. Поняття та ознаки держави. Відмінність її від інших організацій (установ) суспільства. Сутність держави. Особливості становлення державно-правової організації в Україні.

Поняття і еволюція типу держави. Фактори, які визначають тип держави. Різноманітні підходи до типології держави. Формаційний критерій. Цивілізаційний підхід.

Зміна типів держави. Форми переходу від одного типу держави до іншого. "Людський вимір" як критерій прогресу державності.

Література [4; 8].

Тема 2. Форми (устрій) держави

Поняття, структура та різновиди форм держави. Державне правління. Державний устрій. Політичний (державний) режим. Співвідношення типу і форми держави.

Форми правління в рабовласницькій, феодальній, буржуазній, соціалістичній державі. Парламентаризм та розподіл влад в устрої держави. Нетипові форми правління у сучасній державі.

Форми державного устрою. Унітарна держава. Федерація, її різновиди. Конфедерація. Інші державі та міждержавні утворення. Проблема суверенітету в складній державі.

Політико-правовий режим в державах різних типів. Демократичні та недемократичні режими. Проблема формування демократичного політико-правового режиму в Україні

Література [1; 4].

Змістовний модуль 4. Апарат держави. Функції держави. Місце і роль держави в політичній системі суспільства

Тема 1. Функції та апарат держави

Поняття та зміст функцій держави. Загальнонаціональне та вузькогрупове в функціях держави. Класифікація функцій держави.

Внутрішні та зовнішні функції держави. Функція охорони правопорядку, її співвідношення з іншими функціями держави. Форми та методи здійснення функцій держави. Правові форми здійснення функцій держави.

Поняття державного апарату та його ознаки. Апарат держави, як засіб здійснення його завдань та функцій. Поняття та ознаки органу держави. Система органів держави та проблема розподілу влад. Бюрократія та її роль у виконанні функцій держави. Апарат Української держави.

Література [4].

Тема 2. Держава в політичній системі суспільства

Поняття та структура політичної системи. Види політичних систем. Співвідношення політичної, економічної, соціальної та правової систем суспільства.

Місце та роль держави в політичній системі суспільства. Держава та інші елементи політичної системи. Держава і партія. Держава і громадські об'єднання. Держава і трудові колективи. Держава і церква.

Державна і суспільна безпека в Україні. Еволюція сучасних політичних систем.

Державна влада як різновид соціальної влади, її суверенні властивості. Способи та форми здійснення державної влади. Правові форми обмеження державної влади.

Формування внутрішньої і зовнішньої політики держави. Лобізм. Державне управління і самоуправління.

Література [4; 8].

Змістовний модуль 5. Громадянське суспільство і держава. Теорія демократії. Правова держава

Тема 1. Громадянське суспільство і держава. Теорія демократії

Поняття і структура громадянського суспільства. Загальні етапи становлення громадянського суспільства. Співвідношення громадянського суспільства і держави. Роль держави у розвитку громадянського суспільства.

Поняття і ознаки демократії. Функції та принципи демократії. Форми та інститути демократії. Демократія і самоврядування. Демократія як загальнолюдська цінність. Демократія і права соціальних меншин.

Література [5; 6].

Тема 2. Правова держава

Поняття, сутність і види держав соціально-демократичної орієнтації. Завдання та функції держав соціально-демократичної орієнтації. Правова держава як держава соціальної демократії.

Правова держава в історії політико-правової думки. Правова держава як мета демократичних рухів.

Поняття правової держави. Сучасна правова держава: теорія та досвід.

Ознаки правової держави: верховенство права та закону; розподіл влад; охорона прав та свобод громадян; взаємна відповідальність держави та особи; соціальна та юридична захищеність особи; конституційна законність та конституційний контроль; взаємозв'язок держави з громадським суспільством.

Проблеми формування правової держави в Україні.

Література [5; 7].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Модуль 1.										
Змістовний модуль 1. Походження держави в історії людства. Типологія форм виникнення держави										
Тема 1. Походження держави в історії людства	15	1	2	–	12	15	2	0	–	13
Тема 2. Типологія форм виникнення держави	15	1	2	–	12	15	0	2	–	13
Разом за змістовим модулем 1	30	2	4	–	24		2	2	–	26
Усього годин	30	2	4	–	24	30	2	2	–	26
Змістовний модуль 2. Історія державності України										
Тема 1. Історія української державності до XX ст.	15	1	2	–	12	15	2	0	–	13
Тема 2. Історія української державності в XX ст. – XXI ст.	15	1	2	–	12	15	0	2	–	13
Разом за змістовим модулем 2	30	2	4	–	24	30	2	2	–	26
Усього годин	30	2	4		24	30	2	2	–	26
Змістовний модуль 3. Сутність і типологія держави. Форми (устрій) держави.										
Тема 1. Поняття, сутність та типологія держави	15	4	6	–	5	15	0	0	–	15
Тема 2. Форми (устрій) держави	15	4	4	–	7	15	0	0	–	15
Разом за змістовим модулем 3	30	8	10	–	12	30	0	0	–	30
Усього годин	30	8	10		12	30	0	0	–	30
Змістовний модуль 4. Апарат держави. Функції держави. Місце і роль держави в політичній системі суспільства										
Тема 1. Функції та апарат держави	15	2	4	–	9	15	2	0	–	13
Тема 2. Держава в політичній системі суспільства	15	2	2	–	11	15	0	2	–	13
Разом за змістовим модулем 4	30	4	6	–	20	30	2	2	–	26
Усього годин:	30	4	6	–	20	30	2	2	–	26
Змістовний модуль 5. Громадянське суспільство і держава. Теорія демократії. Правова держава										
Тема 1. Громадянське суспільство і держава. Теорія демократії	15	2	2	–	11	15	2	0	–	13
Тема 2. Правова держава	15	2	4	–	9	15	0	2	–	13

Разом за змістовим модулем 4	30	4	6	–	20	30	2	2	–	26
Усього годин	30	4	6	–	20	30	2	2	–	26
Разом за курсом	150	20	30	0	100	150	8	8	0	134

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Походження держави в історії людства	2	0
2	Типологія форм виникнення держави	2	2
3	Історія української державності до XX ст.	2	0
4	Історія української державності в XX ст. – XXI ст.	2	2
5	Поняття, сутність та типологія держави	6	0
6	Форми (устрій) держави	4	0
7	Функції та апарат держави	4	0
8	Держава в політичній системі суспільства	2	2
9	Громадянське суспільство і держава. Теорія демократії	2	0
10	Правова держава	4	2
	Разом	30	8

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до семінарських занять – ***2-4 год. / 1 заняття***;
- написання рефератів – ***15 год. / 1 роботу;***
- підготовка до контрольних заходів – ***15 год. / 1 захід***
- підготовка проектних завдань - ***3–5 год. / 1 проєкт.***

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	30	8
2	Реферат	15	45
3	Підготовка до контрольних заходів	15	15
4.	Виконання проєктних завдань*	30	66
	Разом	90	134

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

1) на лекційних заняттях:
   – лекція;
   – пояснення;
   – дискусія;
   – диспут;
   – ілюстрування;
   – демонстрація;

– відеометод;
– майстер-клас

2) на семінарських заняттях:
– практична робота;
– фронтальне опитування;
– частково-пошуковий метод;
– спостереження.
–

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді (семінарські заняття);
- проєктні (самостійні) роботи;
- контрольна робота;
- реферати.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проектні (самостійні роботи), реферат, контрольна робота (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Усні відповіді на семінарських заняттях	**Критерії оцінювання**
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.

	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (15 відповідей по 2 бали ДФН, 4 відповіді по 2 бали ЗФН).

Самостійна (проєктна) робота	**Критерії оцінювання**
5	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
4	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
3	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
2	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 45 балів (15 робіт по 3 бали ДФН, ЗФН).

Реферат	**Критерії оцінювання**
15	Реферат має обсяг 15 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.
10	Реферат має обсяг 10 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.
5	Обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.
0	Тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (1 реферат по 15 балів ДФН, ЗФН).

Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 10 ЗФН 32-30	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє брехню в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 9-7 ЗФН 29-20	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 6-5 ЗФН 19-10	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 4-3 ЗФН 9-6	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3–1 ЗФН 5-1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів (для ДФН, 32 бали для ЗФН)

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	15х2 бали = 30 балів	4х2 бали = 8 балів
Самостійна (проєктна) робота	15х3 бали = 45 балів	15х3 бали = 45 балів
Реферат	1х15 балів = 15 балів	1х15 балів = 15 балів
Контрольна (письмова) робота	1х10 балів= 10 балів	1х32 бали = 32 бали
Всього	**100**	**100**

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна (проєктна) робота	3	Самостійна (проєктна) робота	3
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	2
		Самостійна (проєктна) робота	3	Самостійна (проєктна) робота	3
ЗМ 2	Т1	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна (проєктна) робота	3	Самостійна (проєктна) робота	3
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	2
		Самостійна (проєктна) робота	3	Самостійна (проєктна) робота	3
ЗМ 3	Т1	Відповідь на семінарському занятті	6		
		Самостійна (проєктна) робота	9	Самостійна (проєктна) робота	9
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна (проєктна) робота	6	Самостійна (проєктна) робота	6
		Реферат	15	Реферат	15
ЗМ 4	Т1	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна (проєктна) робота	6	Самостійна (проєктна) робота	6
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	2
		Самостійна (проєктна) робота	3	Самостійна (проєктна) робота	3
ЗМ 5	Т1	Відповідь на семінарському занятті	2		

		Самостійна (проєктна) робота	3	Самостійна (проєктна) робота	3
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	2
		Самостійна (проєктна) робота	6	Самостійна (проєктна) робота	6
Контрольна робота			10	Контрольна робота	32
Підсумковий контроль		Залік		Залік	
Сума			100		100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечних фонд Університету та електронні репозитарії світу.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Азарова А. О., Ткачук Л. М., Нікіфорова Л. О. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2019. 181 с.
2. Атаманова Н. В., Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г., Тицька Я. О., Арабаджи Н. Б. Теорія держави і права : навчальний посібник. Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2021. 193 с.
3. Барабаш Ю. Г., Бориславська О. М., Венгер В. М. та ін. Конституційне право : підручник. Київ : Ваіте, 2021. 528 с.
4. Борисова О. В. Соціальна антропологія: навчальний посібник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 224 с.
5. Дєгтяр О. А., Калашнікова Х. І., Гнатенко М. К. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
6. Дєгтяр О. А. Державна служба : навчальний посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 256 с.
7. Кононенко В., Гнатюк О. Методи урбаністичних досліджень : навчальний посібник. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2024. 145 с.
8. Кравченко Ю. М. Історія України : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2020. 320 с.
9. Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г. Теорія держави і права : підручник, практикум, тести. 3-тє вид., стереотип. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 584 с.
10. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації : навчальний посібник. Київ : НАДУ, 2017. 110 с.

Допоміжна література

11. Лях С. Р. Методологія історії: класика і практика: навчальний посібник. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 130 с.
12. Машков А. Д. Теорія держави і права : підручник. Київ : Алерта, 2024. 452 с.

13. Міронова І. С. Джерелознавство, історіографія та методологія історії : навчальний посібник. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2023. 212 с.
14. Основи публічного управління та адміністрування : навчальний посібник / П. С. Покатаєв, М. А. Латинін, С. В. Степаненко, Г. П. Пасемко, О. М. Таран. Харків : ТОВ «Оберіг», 2024. 240 с.
15. Пархоменко В. А. Історіографія історії України : навчальний посібник. Миколаїв : ЗНУ, 2022. 152 с.
16. Петришин О. В., Лемак В. В., Максимов С. І. та ін. Загальна теорія права : підручник. Харків : Право, 2020. 568 с.
17. Речицький В. В. Конституційне АБВ. Харків : Видавництво «Права людини», 2016. 408 с.
18. Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підручник. Київ : Алерта, 2021. 528 с.
19. Сухонос В. Державознавство : підручник. Суми : Університетська книга, 2021. 493 с.
20. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права : навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 268 с.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. http://litopys.org.ua/ – бібліотека текстів з історії України
2. http://elib.nplu.org/ – бібліотека «Культура України»
3. http://www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
4. https://eir.nuos.edu.ua/home – Інституційний репозитарій Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій)